

ČERVENÉ STUŽKY
KAMPAŇ BOJA PROTI AIDS

My a vírusy 21. storočia

**zborník víťazných prác literárnej súťaže
kampane Červené stužky 2020**

OBSAH

ÚVODNÉ SLOVO

PRÁCE STREDNÉ ŠKOLY

1. miesto: Timea Uhlíková, Stredná športová škola, Rosinská cesta, Žilina	4
2. miesto: Annamaria Patricia Čechová, Gymnázium sv. Františka z Assisi, Žilina	5
3. miesto: Martin Kršjak, SOŠ služieb Majstra Pavla, Kukučínova ul., Levoča	6
4. miesto: Lucia Lanczová Súkromné biling. gymnázium, Hodská ul. Galanta	7
5. miesto: Bianka Štrebová SOŠ technická, Bratislavská cesta, Komárno	8
6. miesto: Lujza Olexová, SZŠ, Daxnerova ul., Trnava	9
Čestné uznanie: Liana Čelinská, CSOŠ sv. Terézie z Lisieux, Bánovce nad Bebravou	10
Čestné uznanie: Huliaková Karolína, Spojená škola Hlavná ul, Žilina – Bytčica	11

PRÁCE ZÁKLADNÉ ŠKOLY:

1. miesto: Alexandra Kováčová, ZŠ Veľké Uherce	13
2. miesto: Matej Bača, ZŠ s MŠ, Hlavná ul., Kapušany	14
3. miesto: Hana Hagarová, ZŠ, Martinská ul., Žilina	15
4. miesto: Eva Kovářová, ZŠ Ľudovíta Štúra, Pionierska ul., Šaľa	16
5. miesto: Alex Pokorný, Gymnázium sv. Františka z Assisi, Žilina	17
6. miesto: Peter Toth, ZŠ, M. R. Štefánika, Trebišov	18
Čestné uznanie: Sofia Ferancová, ZŠ F. E. Scherera, Piešťany	19
Čestné uznanie: Vanesa Bodišová, ZŠ Prílepská ul., Zlaté Moravce	20
Čestné uznanie: Nina Dudiňáková, Súkromná ZŠ, Giraltovce	21
Príbeh N: Mária Olexová (sestra Františka)	22

ČERVENÉ STUŽKY
KAMPAŇ BOJA PROTI AIDS

Úvodné slovo

Kampaň Červené stužky pozvala počas svojich štrnástich ročníkov niekoľkokrát žiakov škôl a školských zariadení do literárnej súťaže. Pre tento, online ročník poznačený COVID 19, bola vybratá téma *My a vírusy 21. storočia*.

Ľudstvo počas svojej histórie stále bojuje s chorobami, bakteriálnymi alebo vírusovými. Čo majú baktérie a vírusy spoločné? Sú to mikroorganizmy, ktoré môžu spôsobovať epidémie alebo až pandémie. Nad bakteriálnymi infekciami sme vyhrali v roku 1928 vďaka Alexandrovi Flemingovi a prvému antibiotiku - penicilínu. S vírusmi ľudstvo stále vedie boj. Boj v podobe prevencie: ruky, rúško, odstup, vernosť, zodpovednosť, zdravie, oddych, otužovanie, športovanie, vitamíny, očkovanie... Vyhrá ľudstvo?

Práce žiakov základných a stredných škôl zaslaných do literárnej súťaže na tému *My a vírusy 21. storočia* boli ovplyvnené pandemiou COVID 19. Koronavírus SARS-CoV-2 ovplyvnil ich literárnu tvorbu. Básne, diskusné príspevky, úvahy, rozprávania... boli poznačené pandemiou. Zároveň boli zaujímavým čítaním pre hodnotiace komisie.

Náš zborník prináša víťazné práce a my veríme, že sa vám budú páčiť. Ďakujeme všetkým súťažiacim za zaslané príspevky. Víťazom gratulujeme a vám, ktorí ste práve otvorili zborník kampane Červené stužky 2020, želáme príjemné a obohacujúce čítanie.

Anna Poláčková

ČERVENÉ STUŽKY
KAMPAŇ BOJA PROTI AIDS

**VÍTAZNÉ LITERÁRNE PRÍSPEVKY
KATEGÓRIA STREDNÉ ŠKOLY**

••••• **1. miesto**

Vírus, jeho definícia je: častica vložená do proteínovej schránky infikujúca živé bunky v biologických organizmoch. To znie, dosť zle. Týmto sa zaoberá virológia. Vírusy tu vždy boli a budú. Niektoré sú súčasťou ľudstva už desaťročia, niektoré boli v určitom období a už sa nevyskytujú, niektoré len prídu... Keď sa pozrieme do histórie, boli smrteľné vírusy ako mor, kiahne. Čierna smrť zahubila takmer polovicu svetovej populácie, spôsobila ekonomický úpadok Európy, a tým následný hladomor. Týfus, osýpky, detská obrna, HIV, žltáčka, ako aj bradavice, papilómy, opar... môžem menovať, ešte dosť dlho. Mnohé vírusy sa používali aj ako biologické zbrane. Vírusy sa prenášajú rôznym spôsobom, hmyzom, hlodavcami, vtákmi, blchami, kvapôčkami.... Keď sa tak zamyslím, vírusy sú prenosné veľmi ľahko. Ešteže žijem v 21.storočí a veda pokročila. To ma trochu upokojuje. V dnešnej dobe máme stále veľa vírusov, ktoré majú rôzny pôvod, rôzne sa prenášajú, rôzne sa prejavujú, rôzne sa liečia a majú rôzne následky. Podľa mňa, je už dlho hrozba napríklad vírusu HIV. Keď tak rozmýšľam, je zvláštne, že sú po celom svete špeciálne laboratóriá, ktoré sa dennodenne zaoberajú skúmaním vírusov, vytváraním očkovacích protilátok, liečebných vakcín... Preto mi nejde do hlavy, čo im to tak trvá. Nie je to náhodou biznis? Nefortifikujú farmaceutické spoločnosti práve z toho, že ľudia sú chorí? Predsa liečba je isto nákladnejšia, ako prevencia. Nepáči sa mi to. Kiahne, osýpky, detská obrna... čím sú iné? Prečo je očkovanie takmer 100% úspešné? Aj klasická chrípka, ktorú tu máme každoročne, a to aj dvakrát do roka. Tiež sa dá očkovať, aj keď ja by som sa proti chrípke nikdy nedala. Sú známe prípady, že po očkovaní to organizmus nezvládol a dotyčný človek ostal paralyzovaný, v bdelej kóme alebo s nejakým iným postihnutím. Poznám prípad zo svojho okolia, kedy zaočkovali povinným očkovaním nedonosené dvojčičky, a oni tú vakcínu nezvládli, a bola im naočkovaná detská obrna. Vakcína na vírusy je totiž koncentrácia konkrétneho vírusu a zdravý organizmus si tým vytvorí obranné protilátky. Prečo potom obvodný alebo detský lekár zanedbáva vyšetrenie pred očkovaním? Ved' stačí, keď má pacient v sebe zápal, stačí zápal hrdla a očkovacia látka môže mať katastrofálne následky. Túto tému o vírusoch sme isto dostali kvôli aktuálnemu vírusu Covid-19. Čo k nemu povedať? Nevie. Naozaj som z toho všetkého nejaká zmätená. Je to nová mutácia vírusu korona. Svet sa delí na dve skupiny. Na tých, ktorí to berú vážne ako hrozbu, a tých, ktorí hovoria, že je to len príležitosť zasiať do ľudí strach, a mať tak možnosť ich ovládať. Mnohí hovoria aj o farmaceutickej konšpirácii, ako sa finančne obohatiť na testoch, a potom na samotných vakcínach. Naozaj sa neviem k tomu vyjadriť. Môj strýko, ktorý je záchranár a má 44 rokov, prekonal Covid-19. Máam pocit, že dovtedy to tiež trochu banalizoval, ale teraz po osobnej skúsenosti, keď mal problém nadýchnuť sa, hovorí inak. Budem rada, keď sa toto všetko skončí a začne zas normálny život. Budeme sa zas stretávať s rodinou, kamarátmi, budeme cestovať,... proste normálne žiť, ako pred tým. Vírusy tu budú vždy, musíme sa naučiť s nimi žiť, alebo ich potlačiť, zlikvidovať.

Timea Uhlíková, Stredná športová škola Rosinská ul., Žilina

•••• 2.miesto

Do izby cez okno prenikalo marhuľové svetlo. Stará mama sedela vo svojom obľúbenom čalúnenom kresle a v ruke stískala ruženec. V lúči svetla dopadajúcom na jej tvár tancovali čiastočky prachu. Vošla som do izby a stará mama sa na mňa láskavo usmiala. Jej pohľad prezrádzal roky skúseností a bolo v ňom uložené množstvo neopakovateľných zážitkov. Posadila som sa vedľa nej a trpezlivo čakala, kým dokončí svoju modlitbu. Popoludnia strávené so starkou pre mňa boli mimoriadne vzácne. Vždy mala pripravený jeden z jej napínavých, dobrodružných príbehov z Afriky. Rovnako to bolo aj dnes. Ruženec starostlivo odložila na maličký stolík vedľa jej kresla a začala rozprávať. „Písal sa rok 2017. V Zimbabwe som strávila už tri roky ako dobrovoľníčka pri pacientoch s vírusom HIV, dnes sme sa však presunuli do mesta Sovelele. Z auta sme vystúpili priamo pred nemocnicou. Zvonku vyzerala schátralo, omietka opadávala zo steny a okolie bolo neupravené. Po vstupe do budovy ma však niečo zarazilo. Chodbami sa šíril pach dezinfekcie, izby boli staré, pôsobili však až príliš sterilne. Napriek sterilite a neprívetivému prostrediu sa tu človek necítil osamelo. Ľudskosť sem vnášal personál. Lekári a dobrovoľníci tu vytvorili úžasný tím s jediným cieľom - pomôcť trpiacim pacientom. Vošla som do izby, kde ležalo asi päť pacientov. Na posteli celkom pri okne sa chúlilo malé, 10-ročné dievčatko. Jej stav bol veľmi vážny, jej očka však napriek tomu hľadeli na svet s radosťou a zvedavosťou, prirodzenou pre deti v jej veku. Od tohto dňa som väčšinu svojho času trávila práve pri Mine. Jej stav sa každý deň zhoršoval a hoci sa lekári stále snažili nájsť spôsob, ako jej pomôcť, všetci sme už strácali nádej. Jedného dňa ma však poprosila, aby som sa s ňou pomodlila ruženec. S ľútosťou som jej povedala, že žiadny pri sebe nemám. Mina však spod vankúša vybrala ten jej a začala sa modliť. Takto to pokračovalo každý jeden deň. Ráno sme sa modlili ruženec a večer rôzne iné modlitby, ktoré Mina vyberala z mojej modlitebnej knižky. Neubehol ani týždeň a jej zdravotný stav sa prudko zlepšil. Všetci lekári hovorili o zázraku. Vidíš, drahá Paulínka, akú veľkú moc ma modlitba? Môj pobyt v Sovelele sa skončil pár dní po Mininom zlepšení. Na rozlúčku mi darovala svoj ruženec, ktorý nosím dodnes stále so sebou a ktorý mi vždy dodá nádej a silu. Rovnako aj v roku 2020, keď svet sužovala pandémia koronavírusu a čísla nakazených sa zvyšovali v každej krajine, bola modlitba našou najsilnejšou zbraňou. A preto aj dnes, o 40 rokov neskôr, neprejde deň, kedy by som vynechala modlitbu. Stará mama stíchla a ja som si uvedomila, že slnko už dávno zašlo a nechalo izbu stáť v ponurej tme. Zostali sme však sedieť a hodiny sme sa rozprávali o malej Mine a sile, ktorú nám Boh dáva skrze modlitbu. Ako povedal Páter Pio: „Človek nedosiahne spásu bez modlitby, ani nevyhrá boj bez nej.“

Annamária Patricia Čechová, Gymnázium sv. Františka z Assisi, J.M.Hurbana, Žilina

•••• 3.miesto

V 21. storočí je veľa vírusov, je AIDS, žltáčka, HIV, ale máme tu aj nový vírus, takzvaný COVID-19. Minulý rok to celé začalo, postihlo nás veľké nešťastie. COVID – 19 patrí medzi chrípkové vírusy. Tento vírus napáda ľudí rôznych kategórií. Hlavne starších ľudí, ktorí môžu mať slabšiu imunitu voči vírusom. Tento vírus vznikol v Číne, kde obyvatelia tejto krajiny jedia všetko, čo sa hýbe. Z toho dôvodu, že ten vírus sa začne šíriť rýchlejšie. Každým dňom pribudlo veľké množstvo nakazených ľudí. A stále sa to len zhoršovalo. Ľudia, ktorí už nemohli bojovať s coronou, nakoniec umreli. A ďalšie krajiny pribúdali s množstvom nakazených ľudí. Aby sme minimalizovali množstvo nakazených ľudí, museli sme dodržiavať prísne opatrenia, ktoré boli stanovené. A to sú napríklad nosenie rúšok, ktoré musia zakrývať dýchacie cesty, dôkladné umývanie rúk, dostatočná vzdialenosť na 2 metre, obmedzenie vychádzok. Slovensko bolo napadnuté coronou medzi poslednými krajinami. Kvôli corone sa začali zatvárať kiná, kostoly, divadlá. Na svadbách mohlo byť najviac tridsať ľudí, no už aj to zakázali. Toto je už druhá vlna pandémie COVIDU-19.

Minulý rok, keď prišla prvá vlna pandémie, tak začali zatvárať aj hranice, aby sa ľudia z práce nemohli dostať domov. Taktiež zatvorili všetky školy a zrušili sa aj maturity. Žiaci získali maturitu z priemeru známok. Naše životy sa dosť zmenili. Prechádzky boli obmedzené. Keď sme chceli ísť do obchodu, tak hneď sme sa museli vrátiť naspäť domov. Starší ľudia do obchodu radšej nechodili, neriskovali to, že sa nakazia. V našich životoch prevláda strach a stres. Keď ráno idem do školy, tak každý deň nám vrátnik meria teplotu. Tiež musíme nosiť celý deň rúška na tvári. Je to povinné na každej škole. Nevie, ako dlho ešte bude tento vírus existovať, ale mnohým ľuďom to prekáža. Nosiť rúška na tvári, aby sme si zakrývali dýchacie cesty, je náročné, hlavne v lete, keď je vonku teplo. Podľa môjho názoru je najväčšie riziko dostať coronu alebo nejakú inú chorobu, ak je chrípkové obdobie. V tom čase je veľa chorých ľudí, tým pádom majú aj slabšiu imunitu, aby sa chránili proti COVIDU. Je to jeden z najsmrteľnejších vírusov na svete. Na tento vírus už zomrelo viac ako milión ľudí. V rokoch 2002 - 2003 bol vírus SARS prvým vírusom, ktorí privolal strach a stres po celom svete. Vírus, ktorý vznikol v Číne, sa začal šíriť. Španielska chrípka bola najznámejšia, zomrelo na ňu až 500 miliónov ľudí. V 20. stor. sa objavili dve veľké pandémie v sezónnom období - ázijská chrípka a hongkongská chrípka. Na dve chrípky zomrelo veľa ľudí po celom svete. Španielsku chrípku spôsobil vírus H1N1. Nikto nevie, kde a ako vznikla. Na túto chrípku neexistovali žiadne lieky. Pri tejto chrípke sú opatrenia rovnaké ako pri víruse COVID - 19.

Dúfam, že vírus COVID - 19 zmizne čím skôr. Všetko by sa vrátilo do normálu tak, ako za starých dobrých čias. Ako povedal náš pán premiér Matovič: "Spolu to zvládneme".

Martin Kršjak, SOŠ služieb Majstra Pavla, Kukučínova ul., Levoča

•••• 4.miesto

Na základnej škole sme na hodine občianskej náuky pozerali film *Inferno*, podľa knižnej predlohy od Dana Browna. Učiteľka využila príbeh ako komentár na ľudské práva, ale dnes sa naň pozriem trochu inak... V alternatívnej realite ľudstvu hrozí pandémia a preriedenie populácie prostredníctvom umelo vytvoreného vírusu. Tvorcovi vírusu ide presne o preriedenie populácie. Ľudstvo prejavuje prírode minimálny rešpekt... prečo by sme teda mali predpokladať, že nám to prejde a pokračovať v nezmyselnej hre na bohov? Rovnakú otázku šíril aj vyššie spomenutý vedec a v konkrétnej scéne sa jeho prednáška stretla s úspechom a porozumením. My však máme ten luxus, že vírus vznikol bez štipky ľudského úsilia. Či sa nám to páči alebo nie, práve prežívame pandémiu. Napriek jej trvaniu, to mne osobne stále znie trochu nereálne, absurdne, že sa celá rasa teraz krčí pred niečím, čo ani nezbadá voľným okom. Ba viac, podlieha najjednoduchšiemu organizmu. No ak nazrieme do záznamov z posledného storočia, súčasnosť iba nasleduje kurz, ktorý bol daný roky pred mojím alebo vašim narodením. Dekády staré vírusy ako AIDS, MERS či EBOLA si stále berú svoje obete, ale ako čas plynie, naše nové vedomosti nám do rúk dávajú nové zbrane. Potom však na scénu vstúpi nový nepriateľ a cyklus sa opakuje, tak ako doteraz.

Lenže kedy sa ocitneme vo fáze, keď človeka choroba neohrozí na živote? Nastane to vôbec, alebo sme naveky uväznený v tejto nekonečnej osmičke?

Možno by sa zázračným liekom nezmenilo absolútne nič, možno všetko. Možno by aj bez neho prišla ďalšia kreatívna duša, ktorá by sa pokúsila „očistiť“ tento svet jedinečným spôsobom. Možno by sa nakoniec nepodarený pokus rozšíril medzi ľuďmi, možno by ich osvietilo a prišlo by sa na koreň problému a možno - ale len možno - aj na jeho riešenie...

Asi sa opakujem, ale opäť to znie len ako slovo na papieri. Volajte ma pesimista, vírus - nevírus, ľudské bytosti sa vyvinuli natolko, že si s rastúcou populáciou poradia sami. Týmto vás vyzývam, aby ste ma vyviedli z omylu - ale ešte predtým vás požiadam, aby ste brali do úvahy dve vojny. Ktoré zaplavili celý svet. Behom polstoročia. Ťažko povedať, ktorá strana dosiahla brutálnejší výsledok; ľudia alebo ochorenia? Ako spoločnosť sme prekonalí mnohé, stále sa však ocitneme na zemi s kopou otázok behom okamihu.

Lucia Lanczová, Súkromné bilingválne gymnázium, Galanta

•••• 5.miesto

Ľudstvo vždy trápili infekčné choroby. V posledných desaťročiach sa zdalo, že rozvinutý svet dokáže poraziť infekčné choroby a ich hromadný výskyt, epidémie. Rovnováha medzi vznikom a liečením infekčných chorôb je však narušená. Vyspelý a bohatý svet, ktorý sa zatiaľ javí ako chránený, ohrozujú čoraz viac epidémie. Španielska chrípka bola najzávažnejšou pandémiou posledného storočia. Nakazilo sa ňou 500 miliónov ľudí (vtedy jedna tretina populácie), zomrelo na ňu približne 50 miliónov ľudí. Španielsku chrípku spôsobil vírus H1N1 s génmi vtáčieho pôvodu. Svoj názov získala na základe toho, že Španielsko bolo jednou z prvých krajín, ktorá túto chorobu zaznamenala a informovala o nej v tlači. Na španielsku chrípku neexistovala vakcína či lieky. Podobne, ako pri súčasnej pandémii, proti jej šíreniu sa zaviedli opatrenia ako izolácia, karanténa, zvýšená osobná hygiena, používanie dezinfekčných prostriedkov a obmedzenia verejných zhromaždení. Medzi hlavné príznaky ochorenia patrili bolesť hlavy, únava, suchý kašeľ, strata chuti do jedla, žalúdočné problémy, nadmerné potenie.

Ďalšou epidémiou je AIDS. Od 80-tych rokov sa nakazilo vírusom HIV viac ako 75 miliónov ľudí a viac ako 32 miliónov zomrelo na následky choroby, ktorá ho spôsobuje. AIDS oslabuje imunitný systém tým, že ničí bunky, ktoré bojujú s chorobou a infekciami.

Koronavírus SARS bol identifikovaný v roku 2003. Jeho pôvod je živočíšny, podľa WHO sa predpokladá, že môže pochádzať z netopiera, a prvýkrát sa ním nakazil človek v Číne v roku 2002. Príznaky ochorenia sú podobné chrípke - horúčka, nevoľnosť, bolesť svalstva, hlavy, hnačka či zimnica.

Covid-19 je veľkou globálnou krízou našej doby. Od vzniku koncom minulého roka sa vírus rozšíril z Číny na všetky kontinenty okrem Antarktídy, pričom Európa sa stala epicentrom ochorenia. Krajiny sa snažia spomaliť šírenie choroby testovaním, karanténnymi opatreniami, obmedzením cestovania či hromadných stretnutí, zatvorením škôl, obchodov či reštaurácií. Ochorením Covid-19 sa nakazilo doposiaľ takmer 900-tisíc ľudí, pričom naň zomrelo vyše 41-tisíc ľudí. Covid-19 postihuje najmä dýchací systém, v ťažkých prípadoch vyvoláva ťažký zápal pľúc a môže viesť až k úmrtiu pacienta. Vírus sa prenáša kvapôčkami sekrétu pri kašli, kýchaní a rozprávaní.

Pretože sme stále pod vplyvom Covid-19, musíme sa prispôsobiť novým podmienkam, čo samozrejme často nie je ľahké. Nosme rúška, umývajte si ruky a verme, že všetko, čo bolo pred vírusom Covid-19, sa vráti čoskoro späť.

Bianka Štrebová, SOŠ - Múszaki Szakközépiskola, Bratislavská cesta, Komárno

ČERVENÉ STUŽKY
KAMPAŇ BOJA PROTI AIDS

•••• 6.miesto

My a vírusy 21. storočia

Pomaly zabúdam, aký bol svet,
slobodný, veselý, zrazu smiechu niet.

V ďalekej krajine miliarda ľudí,
čosi veľmi zvláštne náhle sa prebudí.

Plazí sa potajme, na nič sa nepýta,
spolu s ním však v tieni zákernosť ukrytá.

Nevyzýva k boju, ale len k pokore,
treba len poslúchať, nie mať hlavu hore.

Zvláštny jazdec chytil do dlaní opraty,
vraj, ak skloníš hlavu, slobodu ti vráti.

Tak ľudia bez tváre v dlhých radoch stoja,
plnia rozmar jazdca, o prácu sa boja.

Aj keď sa chcú brániť veľkej cudzej zlobe,
jazdec dá len tomu, kto mu z ruky zobe.

Vždy však budú takí, čo hlavu nesklonia,
nezabudnú nikdy, ako život vonia.

Ako vonia tráva, ako šumí les,
ľudia túžia smiať sa, nie prežívať des.

V každej dobe zloba na ľudí útočí,
náhle prišla znova, aj v tomto storočí.

Zákerná choroba vkráda sa do noci,
najhorším vírusom je túžba po moci.

Lujza Olexová, Stredná zdravotnícka škola, Daxnerova ul., Trnava

ČERVENÉ STUŽKY
KAMPAŇ BOJA PROTI AIDS

•••• Čestné uznanie

Vážení prítomní!

Rada by som sa vyjadrila k aktuálnej situácii - k rozšíreniu koronavírusu. To, čo sme si ešte donedávna nepripúšťali a nevedeli sme si ani predstaviť, je odrazu realita dotýkajúca sa celého územia Slovenska. Ako sa popasujeme s týmto vírusom? Ako zabránime tomu, aby sa čím ďalej viac a viac šíril? Budú stále pribúdať nové prípady nakazených? Súhlasím s názormi, že to - ako dlho nás bude vírus trápiť, a aké bude mať následky - záleží v prvom rade od nás. Všetci dnes riešime koronavírus. Pohľad na prázdne ulice a ľudí, ktorí sa boja čo bude, v nás vyvoláva neznáme (negatívne) pocity. V prvých dňoch vypuknutia nákazy sa mi ani nesnívalo o tom, čo budeme zažívať a čo zažívame teraz. Bojíme sa prejsť okolo ľudí, chytiť sa zábradlia na schodoch. Nosíme rúško, na ktoré sme si mnohí zvykli, ako na každodennú súčasť nášho odevu, iní ho priam neznášame. Nedá sa cezeň dýchať, rozprávať, jesť ani piť. Na každom kroku nás chráni a obťažuje zároveň dezinfekcia rúk. Doteraz si ľudstvo vždy vedelo poradiť so všetkými epidémiami. Spomeňme si napr. na vtáčiu a prasaciu chrípku. Vedci zistili, ako s nimi bojovať, napokon vždy našli liek. Namiesto lieku dnes máme „iba“ opatrenia. Situáciu by sme mali brať vážne kvôli seniorom, mali by sme brať ohľad (nielen) na svojich blízkych. Vzájomné stretnutia musíme obmedziť, a keď sa už musíme s niekým stretnúť, mali by sme pamätať na bezpečný odstup - 2 metre. Riziko nákazy znižuje aj dezinfekcia rúk. Mňa a moju rodinu zatiaľ koronavírus osobne nepostihol a určité obmedzenia vnímame skôr pozitívne. „Všetko zlé je na niečo dobré“ hovorí sa a potvrdilo sa to aj v tomto prípade. Naučíme sa, že nemusí byť všetko iba podľa našich predstáv, budeme viac ohľaduplní k svojmu okoliu a celá táto epidémia nám vlastne poslúži na poučenie. Ale ak si namiesto spolupatričnosti a obozretnosti vyberieme bezohľadnosť, musíme počítať s tým, že naše utrpenie sa zvýši a potrestaní budeme všetci (aj nevinní). Všetko závisí od nás, všetko je v našich rukách! Ďakujem za pozornosť!

Liana Čelinská, Cirkevná SOŠ sv. Terézie z Lisieux, Bánovce nad Bebravou

•••• Čestné uznanie

Ahojte, volám sa Covid 19, ale volajú ma aj Korona. A teraz vám porozprávam príbeh o mojom krátkom živote. Vypukol som na svet v decembri 2019 v čínskom mestečku. Som vírus a veľmi rád cestujem po svete. Moji kamaráti, ľudia, hovoria, že som vytvoril celosvetovú pandémiu a vraj som nebezpečný. Poskakujem si po tomto svete v kvapôčkovom stave medzi ľuďmi. Idem za ľuďmi, ktorí sa mi páčia a cez nos sa presuniem do ich dýchacieho systému a mne sa tam veľmi páči. Keď ma to u jedného prestane baviť, tak idem ku druhému. Nie som vyberavý, tak si nevyberám určitú vekovú kategóriu. Jedného dňa som povedal: „Keď si budem vyberať turistov, tak budem viac cestovať,“ a tak precestujem celý svet. Najlepšie sa mi cestuje v noci po 23 hodine, lebo ja cez deň veľmi rád oddychujem a v noci ma aspoň nikto nevyrušuje. Niektorí ľudia chodia kvôli mne do nemocnice, veľa z nich aj vážne ochorie, ale keď sa ma tam zlí doktori pokúšajú zabiť, tak idem rýchlo preč. Veď som na tomto svete len krátko a chcem si tu ešte nejaký čas pobudnúť.

U niektorých sa prejavujem kašľom a u iných zas teplotou. Ja si myslím, že som neškodný, ale vraj zabíjam. Nechápem, prečo chcú všetko zlo zhodiť na mňa, veď som malý, milý a farebný. Nechápem, prečo sú všetky vírusy nebezpečné, veď my nechceme nikomu ublížiť. Ľudia sú nevďační, že sa niekto u nich cíti dobre a oni hneď chcú, aby sme šli preč. Nikto nás nechce a z toho sme smutní. Ľudia sú dokonca takí zlí, že nás chcú hneď zabíjať, a to nie je od nich pekné. Ale povedal som si: „Ja u vás predsa len zostanem ešte nejaký čas, lebo sa cítim dobre, aj keď ma nechcete, možno si neskôr uvedomíte, čo je dobro a čo zlo.“ Väčšinou idem k ľuďom zo zábavy sa trochu pohrať, ale neskôr, keď ma chcú odstrániť, tak z pomsty ostanem, aby som aspoň trochu ublížil, keď som taký nebezpečný, ako tvrdia. Až keď trochu ublížim, idem ďalej, aby vedeli, že sa so mnou nemá nikto zahrávať, aj keď som malý. No, ale aby som si neprotirečil, tak zo začiatku som chodil sa len zabávať, ale keď som zistil, že ma nikto nemá rád, tak nielenže sa zabávam, ale už aj škodím. Veď predsa každý má len jedny nervy a aj ja. Občas vybuchnem a vyburím sa, niekedy aj na nevinných. Moja rodina a ostatné vírusy tvrdia, že nemôžem byť len dobrý, lebo potom by to bola nuda.

Toto je príbeh o mojom živote. A chcem vám odkázať len jedno: „Prosím, uvedomte si, koho máte radi a čo považujete za dobré a zlé, lebo niekedy môžete ľutovať, ale to už bude neskoro! Ako vy žijete raz, tak aj ja žijem raz. Preto naučme sa spolu vychádzať.

Huliaková Karolína, Spojená škola Hlavná ul., Žilina – Bytčica

ČERVENÉ STUŽKY
KAMPAŇ BOJA PROTI AIDS

**VÍŤAZNÉ LITERÁRNE PRÍSPEVKY
KATEGÓRIA ZÁKLADNÉ ŠKOLY**

•••• 1.miesto

My a vírusy 21. storočia

Život bez chorôb. Život bez strachu.
Život, čo podobá sa zázraku.
Svet bez nemocníc, sirén sanitiek,
bez slz bezradných otcov, mamičiek...
Dni plné smiechu, plné krás,
v predstavách vidím zas a zas.
Dni bez bolesti, utrpenia,
s modlitbou lásky, pochopenia...

Budím sa zo sna. Svet je iný.
Plný horkosti, zloby, viny.
Zabudlo ľudstvo, vírusmi morené,
že bolo kedysi pre dobro stvorené?
Vymiera ľudstvo a kričí potichu:
Aký liek dokáže zabrániť zániku?

Veď všetci rovní sme, vo vnútri rovnakí.
Zo Zeme vidíme rovnaké oblaky.
Tak otvorme srdcia, vystríme dlane,
červenú stužku položme na ne.
Nech ako veniec víl celú Zem ovije,
a s ňou opäť nádej v každom z nás ožije...

Alexandra Kováčová, ZŠ, Veľké Uherce

•••• 2.miesto

Prírodné katastrofy, vojny či iné nástrahy a nebezpečenstvá života sa dotýkajú človeka rovnako, ako aj neviditeľné hrozby - vírusy. Kedysi to bol mor, ktorý ohrozoval spoločnosť ako takú. Spomeniem tiež kiahne, záškrt a týfus, ktoré priniesli na americký kontinent dobyvatelia v stredoveku, alebo chrípku počas konca prvej svetovej vojny, keď celosvetovo ochorelo vyše 700 miliónov ľudí a napokon zomrelo 20 miliónov z nich. Mohol by som menovať ďalej, myslím si však, že každého z nás zaujíma aktuálna situácia vo svete, ktorá sa týka práve nového vírusu menom Covid-19, niektorými pomenovaný ako Kuvik-19.

Ako vznikol? Ako sa sem dostal? Prečo umiera tolko ľudí? Aj vy si kladiete tieto otázky? Nie ste sami. Covid-19 zmenil životy všetkých. Nemôžeme chodiť slobodne po meste, nemôžeme vykonávať prácu tak, ako by sme chceli, nemôžeme chodiť do školy, nemôžeme športovať, nemôžeme sa stretnúť s rodinou na oslave či s kamarátmi vonku na lavičke. Neviem ako vám, ale mne skutočne chýba škola! Nemyslel som si, že to niekedy poviem. Chýbajú mi spolužiaci, chýbajú mi učitelia. Chýba mi aj kostol. Už keď som bol malé dieťa, babička mi spínala rúčky a neskôr sme spoločne každú nedeľu kráčali snehom, cez listy, v jarnom daždi či v sparnom lete do kostola. Musím uznať, že i keď som odporca nadmerného užívania technických prostriedkov od mobilov po notebooky, teraz som za ne vďačný. Okrem komunikácie s rodinou, priateľmi a učiteľmi sa mnohokrát pristihnem, ako vyhľadávam informácie o koronavíruse. Množstvo informácií, ktoré mi boli ponúknuté prehliadačom, som si vybral práve tie najmenej čítané či vyhľadávané. Zaujal ma článok o úmrtiach. Dozvedel som sa o genetickej náchylnosti, ktorá robí jedinca zraniteľnejším voči vírusu. Buď organizmus zvládne tento šok, alebo náchylnosť vedie k akútnejším stavom. Druhá teória hovorí o tom, a to ma prekvapilo, že telo človeka je príliš aktívne, a preto reaguje búrlivo a preťaží pľúca a iné orgány v tele. No stále sú to len teórie a skutočnú pravdu sa dozvieme o pár mesiacov, rokov či storočí. A možno nikdy. Kto vie. V každom prípade faktom ostáva hrozba tohto vírusu, ktorá visí nad každým z nás. Každý sa bojíme nielen o svoje zdravie, ale aj zdravie tých, na ktorých nám záleží, tých, ktorých ľúbime. Viete však, čoho sa bojím najviac? Neistoty. Tej neistoty z budúcnosti. Neviem, čo nás čaká. Neviem, či môže prísť niečo horšie. Ani len netuším, ako táto situácia bude napredovať. Vás to nedeší? Ak odpovedáte záporne, závidím vám. Závidím vám tú pohodu a pokoj, ktoré prežívate.

Som ôsmakom, ale aj napriek tomu, už teraz žijem v strese. Je to korona? Je to spoločnosťou? Možno sú obe skutočnosti správne. Ale poviem vám ešte toto: korona mi do života vniesla myšlienku, že aj keď sa náhlyme, mnohokrát nevieme ani kam, dôležité veci si uvedomíme v ťažkých časoch. Tie moje sú piliermi môjho života. Nezameniteľná rodina, srdeční priatelia a v neposlednom rade zdravie. A aké sú vaše piliere života?

Matej Bača, ZŠ s MŠ Kapušany

•••• 3.miesto

Nežiadaná návšteva

My máme vírusy radi, a oni nás tiež. No nie doslovne, ale predsa...Sú tu s nami odjakživa. Sú, ako ľudstvo samo. Tiež majú veľa rodín a každá je iná. Niektoré sú životu nebezpečné. Niektoré sú celkom v pohode. Asi ako rodinný príslušník, ktorého veľmi nemilujeme, ale povinnú návštevu dokážeme raz za čas prežiť. Taká je rodina Chrípkových. Prídu k nám na návštevu skoro každý rok, prinesú teploty, plné nosy a my s nimi chvíľku pobudneme doma. Ale ako správna návšteva vedia, kedy odísť. Týždeň je predsa až až. Po rokoch sme si našli aj spôsoby, ako sa ich zbaviť čím skôr, alebo sa ich vyklopkávaním úplne vyhnúť.

Tento rok je všetko inak. Ešte koncom minulého roka nám písali známi z druhého konca sveta, nech si dáme pozor na synovca pána Chrípku. Covidák je mladý, drzý, príde bez pozvania, hneď je ho plný dom, zostáva dlho a spôsobí v rodine kopec problémov. Najprv sme sa celkom smiali, veď my mu ukážeme! Napriek našej snahe sa mu podarilo preletieť aerolínkami cez oceán a bolo po srande. Zatvorili sme sa doma, neotvárali nikomu, ani starým rodičom. Drzáň drzý čakal trpezlivo a bol všade. Pchal sa do nosa, do úst i očí. Ani najnovší módný doplnok - rúško ho nedokázal odstrašiť. Začali sme sa vážne báť. Už sme boli doma pridlho. Ponorková choroba bola v niektorých domácnostiach hádam horšia ako samotný Covidák. Nevideli sme kamarátov, rodičom dochádzala trpezlivosť, úsmev i peniaze.... Všetci sme sa vrátili k veciam, na ktoré sme už zabudli. Prechádzky po lese za mestom boli po týždňoch doma lepšie, ako predĺžený víkend v Paríži. Z povaly sme priniesli aj krabice spoločenských hier, mamy začali vypekať a vyvárať, otcovia opravili všetky veci, ktoré čakali na opravu nekonečne dlho. Prvýkrát v živote sa mama tešila, keď som mala na teste mínus. Aj tak bolo ťažké zostať pozitívne naladený, negatívne vyšetrený.

Cez leto sme si všetci vydýchli... hurááá, Covidákovi dochádza para... už nesťiha klopať kade - tade. Och, ako sme sa len mýlili! Kdeže došla, on len naberal druhý dych. A teraz je opäť tu a nikto nevie dokedy. Lekári už nevládzu, sestričky sú na konci so silami. Všetkým sa nám zdá, že to hádam nikdy neskončí. Je neuveriteľné, že niečo také malé, čo ani nevidíme očami, určuje život celej planéty. Samozrejme, ako sa hovorí, všetko zlé je na niečo dobré. Napríklad taká príroda si neuveriteľne oddýchla od svojho najväčšieho nepriateľa - ľudí. Je to vidieť v kvalite ovzdušia, keďže sa menej cestuje autami a lietadlami, v kvalite vody v moriach, kde sa na niektorých miestach objavili živočíchy, ktoré tam už dlho neboli...

Nikdy som neverila, že to poviem ale... Chcem späť školu! Chcem späť náš život! Chcem späť pána Chrípku! Preč s Covidákom!

Hana Hagarová, ZŠ, Martinská ul., Žilina

••••• 4.miesto

Karneval v Benátkach

On už bol v plnom nasadení v Benátkach, kým my sme ani netušili, kto je. Zaujímavé interview o ňom vám priniesla naša reportérka Eva Nová, ktorá navštívila prednedávnom karneval v Benátkach a osobne sa k nemu dostala, ako jedna z prvých Sloveniek.

Eva: Povedzte mi, prosím, vaše celé meno.

On: Som Koronavírus SARS-CoV-2. Ochorenie, ktoré spôsobujem je Covid-19. Celkom mäťúce, však?

Eva: Kedy a kde ste sa objavili po prvýkrát?

On: V decembri 2019 v Číne.

Eva: Rád cestujete?

On: Áno, mám v úmysle navštíviť ešte veľa krajín. Je však zvláštne, že všade, kde sa objavím, sa vyprázdnia ulice a ľudia si prikryjú ústa a nos.

Eva: Chcete navštíviť aj svojich priateľov?

On: Áno, mám ich mnoho. Najradšej mám oslabený imunitný systém, vysoký krvný tlak a astmu. Zoznam je dlhý.

Eva: Máte nepriateľov?

On: Áno, život mi komplikujú rúška, dezinfekcia všetkých druhov, ochranné rukavice a výmysel mnohých vlád „lockdown“. Niečo som začul aj o vakcíne. No tá iba zatiaľ rozmýšľa, ako ma ohroziť.

Eva: Ktorá veková skupina vám najviac vyhovuje?

On: Najradšej mám starších ľudí, ale občas nepohrdnem aj inou vekovou skupinou.

Eva: Čím nás chcete prekvapiť v budúcnosti?

On: Budem prichádzať vo vlnách. Mám ťažko rozpoznateľné príznaky, ktoré sa vôbec nemusia prejavíť. Pre mňa je dôležité sa šíriť.

Eva: Znie to dosť nepredvídateľne. Máme sa zrejme na čo tešiť. Mienite v tejto vašej činnosti niekedy prestať?

On: To záleží na vás všetkých. Najviac sa obávam vedeckého pokroku, čistého životného prostredia a pokory v srdciach ľudí.

Eva: Ďakujem za rozhovor.

On: Potešenie je na mojej strane. Do skorého videnia.

Naša reportérka bola krátko po interview odvezená s príznakmi respiračného ochorenia do nemocnice v Benátkach. Nikto netušil, ako jej pomôcť. Našťastie to zvládla a je späť na Slovensku. V súčasnosti už usilovne pracuje na novom článku.

Eva Kovářová, ZŠ Ľudovíta Štúra, Pionierska ul., Šaľa

••••• 5.miesto

ZASADNUTIE VÍRUSOV

Všetky vírusy v miestnosti sedia,
o chorobách ľudí už všetko vedia.
Napríklad taká Chrípka?
Čajík si tam vzadu chlipká.
A čo tak taká Korona?
Už dávno chytila Zem do lona.
A čo naša milá Angína?
Na ňu už je vymyslená vakcína.
HIV v temnom rohu sedká,
na to, aby si ho mal, ti stačí kefka.
Naše Kiahne, čo furt svrbia,
deti tým aj dneska trpia.
Na Zápal mozgových blán,
veru nikto nemá plán.
Astma si inhalátor opravuje,
dýchanie s ním nacvičuje.
Žltáčka špinavé ihly opatruje
a špinavé ruky pritom olizuje.
A na koniec strašná Ebola,
bol by som rád, keby vôbec nebola.
Takto sa vírusy zhovárajú,
plány, ako nakaziť ľudstvo, snovajú.
Tešia sa, ako to poriadne roztočia,
svet sa z toho nespamätá storočia.
Mädli si ruky, plánujú zlobu,
nikomu to veru nepadne k dobru.

Alex Pokorný, Gymnázium sv. Františka z Assisi, J.M.Hurbana, Žilina

KORONA VÍRUS

Každý deň byť doma sám,
Okolo počítača furt behám.
Raz za čas mi volá mamína,
O kolkej mi začína online hodina?
Na každý deň učenie až do noci
A s bratom sa cítime ako otroci.

Vonku stroje asfalt robia,
I dnes od šiestej ma budia.
Ruch je vonku fakt prevelký,
Umučia ma tie oranžové montérky.
Sám sa doma veľmi nudím,

Dnes si sám aj obed zrobím.
Naraz prišla domov mama,
Ešte len vtedy začala riadna dráma.
Skúsil som ju prehovárať,

Aj telefón mi chcela zhabať.

Zarmútene na ňu hľadím,
Aj ten bordel doma riadim.
Jak drak rýchlo upratujem,
Tak si život zachraňujem.
Radšej spravím úlohy,
Ako drhnúť podlahy.

•••• 6.miesto

Vírus je ako pirát strašný,
zabíja, ničí a je šťastný.
Na nikoho nemyslí.
Má on zvláštne úmysly.

Vírus je ako veľký kliešť,
koho si vyberie, to nevieš.
Najradšej by si brucho naplnil
a v tvojom tele sa rozmnožil.

Vírus je ako drevokaz,
s ním žiť už nie je žiadny špás.
Snažíš sa vzoprieť, svaly napnúť,
on však hryzne a si kaput.

Pred vírusmi sa treba chrániť.
Ako sa však pred nimi ubrániť?
Zdravá strava, zdravý štýl,
s pohybom sú skvelý tím.

Ale ak je vírus v tebe,
pomôže mať lieky v sebe.
Na to máme doktorov,
našich skvelých záchrancov.

Vírus je tu s nami odpradáвна.
Poviete si: Žiadna sláva.
Vírusy síce nie sú veľká dobrota,
no sú proste súčasťou nášho života.

Peter Toth, ZŠ, M. R. Štefánika, Trebišov

ČERVENÉ STUŽKY
KAMPAŇ BOJA PROTI AIDS

•••• Čestné uznanie

Vírusy

Dnes sú všade vírusy,
človek človeku ani pomôcť neskúsi.
Kade idem sa len kradne
a dohovárať je úplne márne!
Mladí ľudia k starším úctu nemajú,
bez váhania na voľné miesta sadajú.
Všetkým tu ide len o peniaze,
vôbec nikto do toho nezasiahne.
Vo svete sú všade samé plasty,
zabrániť tomu môžeš aj ty!!!!
Ekológia to je dôležitá veda,
postaví sa za ňu celá moja trieda.
Nepatrí sa špiniť naše okolie,
čo nám potom povie svedomie?
Toto sú tie naše vírusy,
ak ich stretneš,
spláchni ich do záchodovej misy.

Vanesa Bodišová, ZŠ Prílepská ul., Zlaté Moravce

ČERVENÉ STUŽKY
KAMPAŇ BOJA PROTI AIDS

•••• Čestné uznanie

V súčasnosti nás určitým spôsobom ovplyvňujú rôzne vírusy. Predovšetkým Covid-19, ktorý nám mení životy. Tak, ako sme si cez prázdniny mysleli, že sme sa ho zbavili, tak nás pred pár týždňami prekvapil svojou silou. Je to jeden z najdrastickejších vírusov postihujúcich túto dobu. Ani by ste neverili, vírusov je viac ako 4-tisíc druhov. Medzi najznámejšie patria chrípka, žltáčka, bradavice, HIV a osýpky. Najhoršie na ich vplyve je to, že nás môžu pripraviť o našich blízkych. Preto by sme sa mali vyhýbať ich prenášaniam, informovať sa o nich a byť zodpovední. Treba si vážiť ľudské životy a taktiež aj lekárov, ktorí sa každodenne stretávajú s dôsledkami vírusov. Je až neuveriteľné, koľko ľudí ročne na vírusy zomrie. Nepremrhávajme čas s našimi blízkymi, ktorí nás raz isto opustia, možno aj na následok jedného z vírusov. Napriek ich sile a veľakrát aj neliečiteľnosti infikovaných ľudí, máme jeden najväčší a istý liek. Lásku. Láska, ktorá by mala mať miesto v našich srdciach, skutkoch a životoch. Mali by sme veriť, teda mať nádej, nádej, že všetky ochorenia a trápenia na svete sa raz skončia, vtedy, keď zomrieme. Presne vtedy, sa bude prihliadať aj na ťažkosti života, ktorý sme žili tu na zemi.

Dajme jej to najvyššie miesto v našich životoch, lebo len ona nás a naše muky dokáže vykúpiť a dať nám radosť večného pokoja.

Nina Dudiňáková, Súkromná ZŠ, Giraltovce

•••• Čestné uznanie

My a vírusy

Vírusy, vírusy celý svet chcete,
ale dostanete ho až vtedy,
keď si ho vydobyjete.
My sa pred vami chrániť budeme
a vojnu s vami začneme.
Vyhrá len ten,
kto bude mať lepší sen.
My snívame o zdraví,
vy zase o krvi.
Nebezpečné ste, všetci sa vás boja,
ale my statočne ideme do boja.
Na sebe máme brnenie, ktoré nás chráni,
my budeme veľkí páni.
Vírusy sa už chystajú,
do svojich oblekov sa prezliekajú.
Na svete ich je veľa,
sú všade okolo teba.
Ľudia sa len schovávajú
a vírusy svet zaplňajú.
Ale my sa na nohy postavíme,
všetky do jedného vyhubíme.
A v tvárou v tvár smrti stojíme,
vydobyť slobodu si chceme.
Aj keď sa trochu bojíme,
nezatvárame dvere.
Teraz je ten správny čas,
ukázať, čo je v nás.
Začala vojna s vírusmi,
neboj sa, len záclonu svojej snahy odostri.

Sofia Ferancová, ZŠ F. E. Scherera, Piešťany

•••• Príbeh N

Príbeh „Krásnej Záhrady“ - chlapca N.

V to ráno, keď N. prišiel do misie a do nášho centra pre chorých na AIDS v Bartbertone, sme so Samom, naším robotníkom kontrolovali aktivitu termitov pri kostole sv. Jána. Sam ma upozornil, že do misie kráča žena. Bola od nás ešte dosť ďaleko, ale videli sme, že kráča veľmi pomaly a v rukách niečo nesie, vyzeralo to ako africký košík. Keď k nám prišla, videla som, že je to mladá černoška už v pokročilom štádiu AIDS, ktorá už nemá veľa času... Veľmi opatrne položila košík a usmievala sa na nás. V košíku bolo malé chlapčiatko, nie staršie ako mesiac, také drobné, hrozne podvýživné, malý „košťalik“ a spinkalo. Bolo to zvláštne, lebo zvyčajne afričanky nosia deti na chrbte zavinnuté do veľkého uteráka alebo kusu látky... No táto žena niesla svoje dieťa v košíku, lebo nemala dosť síl, si ho uviazať na chrbát. Povedala nám, že to je jej synček, a či ho tu môže nechať, lebo nemajú kam ísť. Rodina ju vyhnala pre jej chorobu. V tom čase ľudia často umierali opustení rodinou, vylúčení z komunity kvôli AIDS... Tak som sa stretla s N. Jeho meno ma krásny význam znamená: Boh je s nami. Jeho mama vedela, že zomrie, a tak mu dala toto krásne meno: Boh bude s ním. Matka, za pár dní zomrela, a tak N. ostal v centre.

Chlapec prežil všetky možné ochorenia, a pretože bol pozitívny, začal byť liečený ARV (antivírusovou terapiou). Vyrástol z neho pekný a veľmi šikovný chlapec a nikto by nepovedal, že to je ten „malý košťalik.“ Náš Pán s láskou zhliadol na chlapca, a tak prežil. Sestra Anece (Gogo) vždy hovorí: „Boh ma s ním svoj plán.“ Za tie roky sa k nemu nikto neprihlásil, a tak sme si mysleli že N. nikoho nemá.

V rokoch 2015 - 2016 sme sa zapojili do projektu s cieľom nájsť príbuzného pre každé dieťa v centre, ak to bude možné. Department of Social Services nás tlačil k tomu, že určite existujú príbuzní, lebo africká rodina je veľká. Dostali sme mladého sociálneho pracovníka Fortune, ktorý sa pustil do hľadania s veľkou odvahou. A tak sme našli aj rodinu N. - otca, dve sestry a brata. Celý čas vedeli, že N. žije v Misii, ale nikdy ho nenavštívili. Keď sa s nimi prvýkrát stretol, boli všetci nadšení a rozhodli sa, že N. by sa mohol vrátiť domov. Mal už 12 rokov, a to v Afrike znamená „dospelosť.“ Po dlhom zvažovaní sme sa nakoniec rozhodli poslať N. k jeho otcovi. Sociálna pracovníčka odobrila, že chlapec môže žiť s otcom a povedala, že podmienky sú OK. N. odišiel z centra v decembri 2018. Už začiatkom roku 2019 sme sa dozvedeli, že N. zle vyzerá... no sociálna pracovníčka nás upokojovala, že všetko je v poriadku. Až jednu sobotu v júni prišiel N. do misie. Už to nebol ten chlapec veselý a plný života, ale znova ten istý úbožiačik ako pred rokmi. Len teraz ho jeho mama nesprevádzala... Vyzeral hrozne.

Porozprával nám svoj príbeh:

Otec, ktorý mal novú rodinu, ho nevezal k sebe, ale dal ho k jeho 16 ročnej sestre, ktorá sa mala o neho starať. Lenže ona už mala svoje maličké dieťaťko, a tak veľmi nedbala o N. Musel si sám uvariť pap (kukuričnú kasu) a veľmi jednotvárnou stravou, na ktorú jeho organizmus nebol zvyknutý... Po čase sa v ňom HIV vírus zobudil a začal robiť neplechu. Otec na začiatku mesiaca priniesol potraviny. N. mal denne iba jedno jedlo, a to iba vtedy, keď bol v škole. Štát tu podporuje jedlom všetky základné aj stredné školy, lebo veľa mladých ľudí HIV pozitívnych tu umiera od hladu. N. išiel za sociálnou pracovníčkou, ktorej bol pridelený, a poprosil ju, či by sa nemohol vrátiť do Misie sv. Jána. No nedovolila to, lebo podľa nej si musí zvyknúť na nový spôsob života. A tak N. ďalej trpel, začal kraďnúť jedlo, kde sa dalo a povedal nám: „Na nič som nemyslel, iba na jedlo a na to, ako si naplniť žalúdok. A ešte, aj keď som sa modlil, modlil som sa, aby mi Pán dal niečo jesť. A raz ma Pán vypočul... Stará černoška, susedka, ktorá mala malý stánok s ovocím, ma zavolala a dala mi misku papu. Pán vypočul moju modlitbu.“

Lokalita, kde žil, je veľmi chudobná a je v horách, nie je tam žiaden obchod, len také malé africké obchodíky, Končil sa polrok, v škole písali žiaci polročné písomky. N. už 2 dni nič nejedol, lebo Zama jeho sestra sa podelila o jeho jedlo s kamarátkami.. V to ráno keď sa to stalo bol taký hladný, že na nič nemyslel, iba na to kedy dostanú v škole jedlo.. Učiteľka im povedala až po napísaní písomky zo SiSwati jazyka. Bol zúfalý. Jeho žalúdok páľil ako oheň, nemohol sa ani sústrediť.. Učiteľka ho poslala pre papiere k riaditeľovi, a na ceste do triedy N. odpadol. Celá trieda si myslela, že sa chce uliať z písomky, dali ho do izby pre chorých. A tu sa mu stalo niečo, ako to N. nazval - NADHERNÉ. N. to opísal: „Bol som v krásnej záhrade, boli tam kvety, ktoré som predtým nikdy nevidel, krásne tam voňalo a počul som smiech. Cítil som, že sa ma dotýkajú mnohé ruky s veľkou láskou. Bol som konečne šťastný, necítil som žiadnu bolesť a ani ten hrozný HLAD.“ Zobudil ma spolužiak, ktorého poslala riaditeľka, aby som išiel domov, bolo už poobede okolo tretej, nepáčilo sa mi, to bol som ako omámený, musel mi pomôcť kráčať. Keď som prišiel domov, videl som, že Zama sa zľakla, keď ma videla, dokonca mi ponúkla aj jedlo. No už som nebol hladný, chcel som iba znova spať v tej krásnej záhrade.. Podľa Zamy som spal dva dni, nič si nepamätám, vedel som že som vymeškal tri písomky a že prepadnem na polroku. No nič ma už netrápilo. Keď som sa zobudil, vedel som že musím ísť do Misie, inak zomriem. Povedal som Zame, že odchádzam do Misie sv. Jána. Ani neprotestovala.

Neviem, kde som bol, ale myslím si, že som bol v Božej záhrade v Pánovej opatere, a hoci som nejedol už niekoľko dní, ten hrozný pocit hladu, som už nemal. Sľúbil som Pánovi, že odteraz chcem, aby On bol prvým v mojom živote, a že hneď ako prídem do Misie požiadam Gogo, aby som sa mohol prijať Ježiša do môjho srdca. Ved' On ma zachránil. Nemal som žiadne peniaze, a tak som sa vybral peši na cestu do Misie. (20 km) Došiel som, keď sa končila sv. omša a povedal som Gogo (sestre Anece), že sa musím vrátiť, inak umriem. Ona mi povedala: „Áno, ostaneš tu.“ V ten večer som zjedol dve večere

ČERVENÉ STUŽKY
KAMPAŇ BOJA PROTI AIDS

v malom centre a potom ma sestra Denise poslala k sestre Františke, kde som zjedol ďalšie dve večere...a tam som ostal. Teraz sa spolu s ďalšími deťmi pripravujem na sväté prijímanie, ale beriem to inak, máme s Ježišom spoločné tajomstvo, tajomstvo „lásky krásnej záhrady.“ V Mc. Mullen som chalanom povedal, že hlad je hrozný, ale Ježiš má aj naň svoj liek. Keď On bude so mnou, tak už nikdy nebudem hladný, to sa mi stalo v tej záhrade..

Ja N., ktorého meno znamená Boh s nami, chcem každého, kto bude čítať môj príbeh povzbudiť, že Ježiš nás nikdy, ale nikdy neopustí a vždy nájde spôsob, ako nám pomôcť.

LEN MU MUSÍME VERIŤ, MODLIŤ SA A MILOVAŤ HO.

N. 14-ročný chlapec z Misie sv. Jána. Študuje v prvom ročníku strednej školy.

N. prijal nášho Pána, žije v Misii sv. Jana. Jeho rodina ho neprišla ani raz navštíviť. Tento mladík, ktorý pochopil, že rodina je len tam, kde je BOH a SRDCE. Nikdy nezabudne na „Božiu záhradu.“ Ale ani na to, akým veľkým darom je CHLIEB pre telo a EUCHARISTIA pre dušu.

Mária Olexová (sestra Františka)

ČERVENÉ STUŽKY
KAMPAŇ BOJA PROTI AIDS

Vyrobené pre kampaň Červené stužky 2020, ktorú s podporou MŠVVaŠ SR (v rámci rozvojového projektu Zdravie a bezpečnosť v školách 2020), Okresného úradu - odboru školstva v Žiline, mesta Žiliny a pod záštitou Kancelárie WHO na Slovensku organizovalo Gymnázium sv. Františka z Assisi v Žiline.